

БЮЛЕТЕНЬ "Молодої Думки"

Редагує: Bohdan Bidiak
44-20 28 Ave. L. I. C., N. Y. 11103

Ч. І4, Рік ІІ

Нью Йорк, Н.Й.

8-го грудня 1975 р.

Шановні Батьки,

Як Вам відомо із попереднього числа нашого 'Бюлетеня', дня 12-го листопада ц.р. в УНДомі у Нью Йорку відбулася за старанням Управи 'Молодої Думки' друга з черги зустріч із представниками української преси, радіо, молодечих організацій та Союзу Українок. Метою зустрічі було познайомити їх ближче із працею нашого дитячого хору, а особливо розказати їм про наші досягнення, труднощі та пляни на майбутнє.

Через погану погоду (в цей вечір все місто було заляте водою, а також саме тоді по місту рознеслась була сумна вістка про передчасну смерть бл. п. Володимира Ласовського), певне число прошених гостей (д-р Ігор Соневицький, ред. Леонід Полтава, проф. Едвард Жарський) із повижчих мотивів заздальгить оправдали свою неприсутність.

Та мимо того, зустріч всетаки була успішна; у ній взяло участь, крім Управи хору та представників Батьківських Комітетів усіх Філій МД, - 34 особи, в тому числі 24 представники української преси і радіо. Зустріч попередила генеральна проба всіх Філій МД, відтак відбулася перекуска із відповідними напитками, а в год. 7:30 вечером зустріч відкрив голова нашого Товариства, інж. Богдан Рак, і дальше ведення передав Богданові Бідякові. Про працю дитячого хору 'Молода Думка' інформували: опікун - Богдан Бідяк і мистецький керівник - Семен Комірний, а після цього присутні ставили питання, одержували відповіді та брали участь у загальній дискусії.

Ми надіялись, що українська щоденна і тижнева преса, яка була заздальгить не тільки відповідним письмом поінформована, але й прошена на зустріч, зволить належно поінформувати ширший загал нашого громадянства про працю нашого хору і про всі на зустрічі порушені проблеми, тим більше, що в останній час наша преса дуже часто закликає, щоб ми всі зверталися 'Лицем до Молоді' і її проблем!

Однак від згаданої зустрічі проминуло ось уже майже місяць часу і ми ще й досі ні слова згадки про відбуту зустріч у нашій щоденній пресі не стрічали, тим більш дивує нас, що зустріч не була льокальною винною, бо ж ми розгорнули працю МД у різних містах, а то й стейтах.

Тому ми, користаючи із звукозапису зробленого підчас зустрічі, рішили видати окреме число 'Бюлетеня', щоб бодай цим власним обмеженим способом комунікації поінформувати ширший круг нашого громадянства -(біля 250 батьків дітей членів МД і представників преси, молодечих організацій, Шкіл Українознавства і Церков, а особливо тих, які не мали змоги взяти участь у зустрічі з нами), - про порушені проблеми на згаданій зустрічі, в надії, що вони все таки звернуть належну увагу, щоб створити більш пригожий ґрунт для праці нашого хору, на ділі, а не на словах.

НЕ НА СЛОВАХ, А НА ДІЛІ!
ЛИЦЕМ ДО МОЛОДІ

ДЕЩО ІЗ СТАТИСТИКИ 'МОЛОДОЇ ДУМКИ'

=====

1. Мистецький керівник акомпаніаторка асистенти
- Семен Комірний
 - Оксана Куйбіда
 - Зірка Береза
 - Валя Лиеняк
 - Марія Олинець
 - Олесь Кузишин
 - Мирося Гарматій, інструкторка гри на бандурі
2. Головна адміністрація
- Богдан Бідяк, опікун
 - Люба Декайло, касієр
 - Богданна і Євген Титла - хроніка і декорації
 - Володимир Слих - член окремих доручень
3. Стан хору - міняється з огляду на вік дітей; зараз є активних понад 120. У третій декаді існування хору 'Думка' на протязі останніх 5 років в члени 'Молодої Думки' було прийнято 226 дітей у віці від 7 до 14 років життя (Мангатен - 93, Квінс - 62, Йонкерс - 43, Пассейк - 16, Гемстед - 12)
- Музична освіта дітей - 65% беруть приватні лекції музики (фортепіан, бандура, мандоліна, баян, соло-спів, скрипка і ін.)
- Приналежність до молодечих організацій
- Пласт 56%, СУМ - 40%, ОДУМ і інші - 5%.
- Віровизнання дітей - 2/3 греко-католицьке, 1/3 православне є також двоє дітей визнавців РУНВІРІ
4. Репертуар хору - протягом 5 років 'Молода Думка' проспівала 30 пісень; розучує пересічно 6 пісень на рік. Останнього року почали розучувати дитячі опери М.Лисенка 'Коза-Дерева' і К.Стеценка 'Лисичка, Котик і Півник'. Деякі уривки із цих опер вже є виконувані підчас самостійних концертів МД. На другий рік поставимо цілу оперу 'Коза-Дерева'.
- Майже до кожної пісні діти одержують друковані ноти розучуваних пісень.
5. Проби МД відбуваються один раз у тижні і тривають одну годину, а саме:
- Мангатен - п'ятниця, год. 6:30 вечером
 - Квінс - вівторок, год. 8:00 вечером
 - Гемстед - четвер, год. 7:00 вечером
 - Йонкерс - субота, год. 2:00 пополудні
 - Пассейк - середа, перша проба-зустріч заповіджена на год. 7
- Оплата за навчання - 5 доларів на рік від дитини; у випадку двох дітей - 7:50 від родини, тобто оплата за одну годину навчання дітей співу вносить біля 13 центів. (Напевно 'бєбісітерові' платили більше ще тому 25 років назад)
6. Концерти - у минулому році МД взяла участь у 7-ох концертах, в тому один свій перший самостійний концерт на 'Верховині'.
- Заплямовані концерти - 16-го листопада о год. 4-ій в Укр. Централі у Пассейку самостійний концерт МД з участю визначних солістів хору 'Думка'

ДЕЯКІ ДУМКИ - із слова Богдана Бідяка, адміністратора дитячого хору 'Молода Думка', яке він сказав на зустрічі із пресою дня 12-го листопада 1975 р. в УНДОМі в Нью Йорку.

У минулому році ми відбули першу зустріч лише із представниками укр. преси і радіо, а сьогодні ми дозволили собі запросити ще й представників деяких установ та організацій, які, подібно як і ми, стараються на ділі, а не на словах, реалізувати клич - 'Лицем до молоді'.

Ми не є конкурентом, ^{світлиця} лише доповненням праці наших молодечих організацій, шкіл українознавства, якими в основному піклуються США, бо всі вони не завжди мають можливість затрудувати кваліфікованих музик, які вміли б у ранньому дитинстві зацепити любов до української пісні.

На сьогоднішню зустріч ми також запросили старших знавців музики, щоб почути їх порад, а молодших адептів музики ми бажали б сьогодні захопити до праці у нашому винограднику, бо жниво у нас велике, а женців мало.

Врешті надіємось, що присутні представники преси, вільні журналісти та високопреподобні Отці знайдуть відповідну хвилину часу й форму, чи то на сторінках преси, у приватних розмовах чи з церковних проповідниць, щоб розказати нашій ширшій громаді все те, про що ми тут говоритимемо в ім'я збереження української пісні й укр. душі дитини.

Саме з наміром краще познайомити Вас із працею нашого хору та його проблемами, ми показали Вам 'Молоду Думку', такби мовити, із-закуліс на генеральній пробі, а не у блиску сценічного сяйва (для цього запрошуємо прийти на концерт), а для тих, які спізнались і не були на пробі й ніколи не чули співу нашого хору, ми залишили лише четверо дітей, які продемонструють Вам, чого вони лиш за один рік праці в МД навчились.

(Квартет Філії МД із Йонкерсу у складі: Христя Іванів, Маріанна Сенко, Дарця Уздейчук і Ліля Шкафаровська в супроводі баяну у виконанні їхнього вчителя Семена Комірного виконають одну пісню, бо на дві не буде у Вас часу слухати)

+

Вторік був представлений новий молодий диригент і широкий план розбудови мережі МД, а що буде сенсаційною новиною сьогоднішньої зустрічі - питали мене цікаві, чи не дістали Ви вже отих багато 'надійних' грошей із Вашингтону, чи може Комірний жениться? Семен через рік часу здобув уже твердий ґрунт під ногами і після мене сам Вам розкаже, що в його на серці, а як дістанемо допомогу із Вашингтону то наші Пані із Батьківського Комітету під керівництвом п-ні Олі Пастернак далеко краще Вас приймуть, як сьогодні.

Єдиною сенсацією сьогоднішнього вечора буде хіба те, що на відміну від тепер дуже популярних подібних зборів, ми саме менше говоритимемо про 200-ліття Америки чи 100-ліття укр. поселення, ми радше воліли б сьогодні разом з Вами поміркувати про те, що буде після отих шумних ювілейних святкуваннях, а згл. ябито використати ці святкування для вщеплення укр. невмірущої пісні в серця тих, які прийдуть нам на зміну.

+

П'ять років тому засіяне зерно (маю на увазі рішення про віднову МД) почало приносити наглядні плоди: як Ви чули самі сьогодні на пробі - діти полюбили пісню і почали на правду гарно співати. Зацікавлення МД помітно зростає. Відбитки копій деяких листів до нас, що ми їх передрукували у "Бюлетні" МД і вони лежать перед Вами на столиках - говорять самі за себе; особливо говорять поважні пожертви грошей на розбудову МД; вони тим більш вартісні, що люди жертвують спонтанно, без нашого заклику до цього.

ЗДОРОВЕ ЗЕРНО засіяне на пригожому ґрунті РОДИТЬ ІНШІ ЗЕРНА

В 1971 року на просфорі нашого хору виступило 3-ох бандуристів МД і я, провадячи тоді програмою, висловив надію, що із тих 3-ох бандуристів до слідуєчого року постане ансамбль бандуристів МД, а коли Панство Шумейки, очаровані грєю дітей, на ту ціль деклярували 5 бандур, то зразу зголосилось до нас біля 20 дітей бажаючих вступити в ансамбль, або починати вчитись грати на бандурі. Ось як через один вечір стала широко спопуляризована наука гри на бандурі в Нью Йорку і околицях, бо до цього часу якось не так помітно діти вчилися грати на бандурі. Правда, цю нашу ініціативу дехто старається як лиш можна приглушити, або й зовсім не згадувати, але публично відомого факту годі заперечити.

Нова ідея творення Юнацького Хору "Думка"

Літом ц.р. зродилась у нас ідея створити Юнацький Хор для дітей у віці від 12-16 років життя (див.стор. 4). Наші міркування базувались на тому, що діти згаданого віку ('тінейджерс') вже навіть і в МД не радо співають із дітьми молодшого віку; бува часом вони навіть погорджують ними. Також жалко нам відпускати з наших рядів музично обдарованих і вже кілька років тренуваних дітей, бо ми свідомі того, що по кількарічній перерві не так легко буде знову втягнути їх у нашу співучу родину. Та хоч наразі нам ще не вдалось вповні здійснити нашого задуму (багато надій на поміч покладіємо на висліди сьогоднішної зустрічі із Вами), однак ця ідея починає бути реалізована в інших формах і ми є з цього дуже раді, а саме:

- Школа Українознавства в Йонкерсі під дирекцією п.О.Кулинича та при тісній співпраці вчителя школи, д-ра О.Мороза заангадувала нашого диригента, С.Комірного, для регулярного провадження науки співу і підготовки їх до Шевченківського свята, тобто дітей юнацького віку
- За наполегливим старанням батьків, особливо членкині нашого хору, п-ні Іванки Солтис, при Відділі ООЧСУ у Гемстеді постав юнацький хор, яким провадить вчителька Школи Українознавства в Асторії і єдиа із асистенток нашого диригента п-ні Марія Олинець - один раз у місяць проби переводить наш диригент. Половина із цього хору від довших років грає на бандурі і вони можуть стати добрим зав'язком ансамблю бандуристів для об'єднаного юнацького хору метрополії Нью Йорку (Гемстед, Йонкерс, Квінс, Мангатен) а навіть з можливою своєю першою появою на святі Т.Шевченка у слідуєчому році в Нью Йорку, а тим більш у Вашингтоні.
- Дуже добрі вигляди є на заложення подібного пластово-сумівського хору у Пассейку. З цим наміром ми запросили, від сьогодні за тиждень, молодь на першу зустріч у Українській Централі у Пассейку. За посередництвом п. Андрія Фарміги ми перевели розмови із молодими адептами музики п-ою Оксаною Борбич і Юрієм Сваричевським, як потенційними диригентами.
- Постання такого хору у Нью Йорку - залежить багато від вислідів сьогоднішної зустрічі, особливо від постави СУА, тобто від матерей дітей юнацького віку.

СТУДІЯ СОЛО-СПІВУ при "Молодій Думці" - яку ми почали у минулому році, викликала не лише підтримку батьків, але й велике та зростаюче зацікавлення серед дітей. Наглядний і корисний вислід відносно короткої праці студії - це підгоова зараз двох діточих опер, які ми вже включаємо в наш репертуар, а також соло-спів, дуети, кватрети і т. п. Про те та про завершення 5-тилітної праці випуском платівки розкаже Вам більше мистецький керівник С.Комірний.

Семен КОМІРНІЙ - головний мистецький керівник 'Молодої Думки' (Відпис із звукозапису його виступу на пресовій конференції 12.лист.)

Я вітаю Вас всіх. Добрий вечір всім, Пані й Панове від прес, від всіх організацій запрошених. Я вже не боюся Вас (сміх)... Я вже сміливий і я буду Вас сьогодні бити (сміх)... Перший раз я хочу сказати декілька слів відносно хору 'Молода Думка'.

На мою думку, з точки зору диригента дітей, хор МД досягнув надзвичайно великих успіхів. Якщо навіть брати в порівняння з хорами з України, з дитячими хорами, мені здається, що це буде найяскравіше порівняння, то ми можемо сказати, що хор співає в деякому розумінні навіть краще, чим ніж деякі непогані хори на Україні.

Чому так виходить, мені здається, дуже просто, тому, що, як п. Бідяк зазначив, 65, а може й більше, процентів дітей якимось пог'язані з музикою: хтось грає на бандурі, хтось грає на скрипці, хтось на баяні, фортепіяні, хтось співає. У всякому разі дитина не є зовсім відірвана від музики, чого на Україні, чесно кажучи, на сьогоднішній день ще рідко зустрінеш. Якщо Ви зайдете в любую початкову чи середню школу, де є дитячі хори, там нема такого високого проценту дітей, які вчилися б на музичних інструментах. Всередньому, для прикладу, якщо в хорі є 40 дітей, може 8-9 вчиться на чомусь грати. Так всередньому стоїть справа на Україні, хоча музична сітка шкіл дуже розвинена.

Отже, я можу сказати, що Ви, і ми, і я, всі ми разом можемо гордитися цим чудовим дитячим хором. Той факт, що хор існує вже 5 років і не розлітається, не розпадається, а росте і, як бачите, досягає цифри великої, може трошки перебільшеної в тому зміслі, що деякі діти може вже не співають по якісь причині, але вони співали, вони були в хорі і вони знають ті пісні і це вже само по-собі велике досягнення для дитини.

+

Тепер я хочу сказати відносно програми хору. Якщо Ви бували на наших концертах, Ви бачили, я стараюся брати різноманітну програму і ближче до того свята, на якому ми виступаємо. І я можу сказати, що діти надзвичайно добре ловлять різні пісні. Ми співаємо релігійні пісні, коляди, ми маємо пісні світські, спеціальні, скажім, для свята Шевченка. Завжди так вважалося, що співається на святі Шевченка, то щось таке особливе, окреме. І я відчуваю, що дитина має якийсь свій підхід; вони не співають однаково всі пісні. Це є чудово, це є надзвичайно приємний факт.

+

Тепер я хотів би ще два слова сказати за таку справу. Коли я перший раз говорив до Вас, це було рік тому назад, я говорив Вам прямо в очі, що я преси не люблю, не любив ніколи і зараз не люблю. Чому? Тому що преса іноді робить речі, які шкодять, самі того не-знаючи, нехотючи, може деякими легкими помітками, замітками, Ви можете зробити таке, особливо коли йдеться про дітей, що може Вам здається, що то є добре. Я не можу зараз пригадати прикладу, але можу так тільки сказати.

Після деяких дитячих концертів появляються, або ще гірше - взагалі нічого не появляється у пресі, як п. Бідяк помітив, і це я Вам скажу непростиме, не для мене, а для Вас! Тому, що це є Ваші діти, це є ті діти, які колись прийдуть на Ваше місце і якщо їх не буде, то нічого не буде. Для дитини, якщо хтось є тут батько чи мати, то Ви знаєте, що це значить, коли появляється в газеті згадка, що щось було, і ми там були і там виступали і погляньте тоді на тих дітей, коли вони побачать гарну знімку, гарну статтю про те що вони гарно виступали і як вони прибігають до мене: 'пане Семене, дивиться, як про нас пишуть...' Яка то бува радість у них, і якето бува задоволення у їх очах і це їм більше, ніж Ви би їм не знаю що купили.

Но це, значить, як у пресі щось появляється і добре появляється. А іноді появляється критика. Значить, коли йде розмова про критику і коли Ви маєте на увазі дітей – я Вам дам добру раду. Може я трошки молодший від Вас всіх і Ви є трошки більш обізнані з дитячою душею, в деякому разі, але я все таки дам Вам добру раду: не пробуйте Ви критикувати дітей. Ви можете собі дозволити критикувати щось таке, що стоїть на своїх ногах, що пройшло якийсь шлях і має якусь практику і не боїться. Коротко кажучи, щось доросле, скажім, якщо би Ви хотіли дуже критикувати – Ви маєте багато тут навкруги всякого і включаючи мене. Ви можете це критикувати, це є дозволено, це є нормально. Але коли в газеті появляється якась замітка, що хор щось не так звучав, щось то не було так, або що щось там... Знаєте, це є діти, вони читають це, вони вже такі грамотні, що читають. Ви не знаєте, що Ви робите. Ви просто травмуєте всю роботу. Тому, що дитина підходить до мене і каже, "но, то ми не добре співали..." Воно є бите. Воно так приймає близько до серця, що мені треба пояснювати іноді 10-15 хв. Ваші помилки.

Я не маю змоги говорити часто з Вами, люди з преси. Тому я Вам про це говорю зараз, хоча може не для цього ми зібрались тут. Але я Вам ще раз хочу заважити. Якщо Ви хочите, щоб Ваші діти співали, студіювали художнє слово, художні танці і все інше – то не беріть на себе силу і відвагу їх нерозважно критикувати.

+

А тепер повернусь до більш веселого. Ми маємо у планах нашої МД великі проєкти: концерт у Пассейку, був перший концерт на Оселі УРСОюзу 'Верховині', буде концерт у Нью Йорку, надіємось ще кудись нас покличуть. Отже це дуже приємна, це значить нас десь хочуть бачити, чути, діти полюбились, діти співають гарно і це говорить само за себе. То я Вас прошу: Ви журналісти, вільні кореспонденти всіх укр. газет кожний по своєму, але я Вас дуже прошу – освітліть це. Дайте людям порозуміти, що коли щось робиться, то всі повинні знати про це. Кожна газета повинна допомогти мені, як диригентові, панові Бідякові, (якого я би Вам радив тримати дуже добре, бо якби він задумав десь піти, або щось станеться з ним, я не знаю, хто ще так буде працювати як він з дітьми – це так між іншим) і, отже, мені хотілось би, щоби кожний раз громада Нью Йорку і околиць знала про те, що робить хор МД. Щоб весь час була в курсі справ, що МД існує, працює, має концерти, виступи тут, виступи там – це все має дзвеніти весь час. Не може бути провалів, тому, що тоді виходить що хор десь пропав – раптом академія і хор появляється. Мені би дуже хотілося б, щоб це йшло від Вас, від душі Вашої, це ж бо є Ваші діти і Ви повинні знати що вони роблять ще й іншим казати – вони співають. (Від тепер посилатимемо регулярно всім укр. пресі 'Бюлетень МД' – прим. Б.Б.)

Якби хтось із Вас кореспондентів прийшов до мене на пробу, посидів годинку і подивився як ті діти вчать; як я іноді займаюся з такими маленькими, що навіть ще рота не вміє правильно відкрити, йому всього 5-6 років, а як воно старається говорити по українськи, коли я скажу йому розповісти мені другу стрічку такої пісні; воно Вам буває як з кулимета вистрелить. Отже якби Ви так прийшли до нас на пробу і подивились на це – мені здається, що було би Вам про це писати, було би про що хвалитись – тоді би не було тої картини, що вже починає від тепер мене дуже трижжити.

+

Я не знаю, як я довго буду з дитячим хором, або взагалі, – каже пан Бідяк, може я женитись задумав (сміх). Знаєте – це мене не зупине від хору. Але Ви розумієте яка справа – дитячий хор починає мати деякі тріщини. Як це не є прикро мені сказати, але я мушу, бо це є тривога.

В деяких місцях діти старші не бажають співати з молодшими за себе. Це свого роду правильно. Тепер молодші хочуть співати, вони вже при звичаїлись до старших, з ними підхопили все те і співають. Але тепер з відходом старших – молодші самі нову пісню майже не спроможні вивчити. Ну уявіть собі 7-8річних

дітей-співаків, як можна вимагати від них двома, трьома, а в деяких випадках чотирма голосами співу, тому, що цей дитячий хор, на відміну від багатьох подібних, співає майже виключно всі пісні багатоголоссям. Ми маємо тільки одну пісню на один голос, а все інше йде як мінімум на два голоси, йде на три, а іноді й на чотири. Уявіть собі що це є, коли дитячий хор співає на 4 голоси. Отже, вкласти це у 8-мирічну, а навіть у 9-тирічну дитину – це надзвичайно трудно, я би сказав, практично не можливо. Тому старші діти І2, І3-літні просто в хорі необхідні.

+

В деяких місцях відбувається щось надзвичайного; по якимсь причинах хор майже розпадається, діти не приходять на проби і... починається пояснення: я вже ходжу туди, до іншого новозорганізованого хору, в мене вже вік такий, що я вже ходжу на юнацькі сходи Пласту, а в мене вже також свій вік, каже інша дитина, і там СУМ починає заняття о 7-ій год. І якраз все в той самий час. І я про це говорю і говорю і я ще буду говорити – хто вдарить палець-об-палець в цім світі, щоби якось полагодити цю справу: з часом, тому, що іноді доходить до абсурду. Пласт має своє, СУМ має своє і це якась організація має своє, там художнє слово, там танці, там школа гри на бандурі.

Ви знаєте, Ваші діти – наші діти, мають стільки на своїй голові. То є чудово, що вони спроможні все те зробити, але дайте їм можливість робити все по черзі, не ліпім все одне до другого, не складаймо все в один час. Вибрали собі один день тому, що там вчителям, мені, або ще комусь вигідно і все – ну і діти закрутились в той день. Їм нема часу дихнути; вони біжать з Пласту до мене нагору, потім воно біжить ще на якісь танці-балет або на лекцію художнього слова – Ви знаєте, що то за напруження? І тоді дитина приходить до мене задихана і розказує, що вона була там і там. Я мушу дати 5 хвилин віддихати, подумати, прийти до себе, щоби потім щось навчити і в мене залишається 20 до 30 хв. раз у тижні максимум і скоро вже концерт. І це є надзвичайно важлива справа.

+

Від коли я приїхав сюди з України (три роки тому – прим. Б.Б.), я багато чув про це, що ніяк не зійдуться тут деякі організації зі своїми смаками, зі своїми політичними справами. Але, знаєте, це для мене з боку, як для приїжджого, бо я все таки тут не довго, все те так смішно виглядає, що я іноді говорю з людьми і сміюся, і те сміюся просто ввічі, тому, що не так аж нас багато тут є в Америці чи в Канаді; то здається, що нас багато, але коли порівняти, то не так аж багато, щоби ми лупили один другого, заважали робити другому, знаєте, це щось... і особливо, коли йде справа про дітей. Тоді постає питання – то нащо все те взагалі, давайте розпустім то все і хай собі приватно кожний батько вчить свою дитину що хоче. Але, якщо ми вже маємо цей хор, то я Вас дуже прошу, висловіться на сторінках Ваших газет, якщо в дані місцевости існує дитячий хор МД, навіть творити інший? Нащо ті газети є? Чому я ще ні одного разу не бачив ні одної статті, яка би сказала одне слово, що пораби уже зійтися і поговорити на ту тему; чому мають ворогувати пласти, суми між собою і за того щось тратити, щось важливе програє. Я ще ні разу такого не бачив. Що я бачив – це наскоки, нападки, кожний за себе, кожний від себе. Від цього багато ніхто не буде мати і не доб'ється.

Отже, бачите, я трошки іду до політики, але це все взаємно пов'язане; те, що до мене діти приходять, вони не політики, воно ще мале – йому 7-8 років, але воно вже каже: 'Та я ж з Пласту, а не з СУМ-у, лишіть мене!' Дитина, дитина, яка ще не знає хто є в житті, вона вже знає, що вона не є з СУМ-у, а з Пласту! Ви розумієте, яка те є нісенітниця, який те абсурд. Я Вам скажу, з цим я борюся, з цим п. Бідяк бігає і ми не можемо нічого зробити. І в мене тому є така тривога.

Я не знаю, як я довго буду в 'Молодій Думці', але так аби не вийшло, що після цих веселих слів, після великих програм, академій і концертів, Ви раптом не опинилися в позиції, що у Вас взагалі нема дитячого хору – серед дітей це дуже швидко може статися; стоїть тільки один раз сказати 'нема' і Ви їх не зберете більше. Тому, що діти 12-13 літні уже іноді підказують своїм батькам, що вони хочуть, а що ні. А батьки, які вже привикли до американського способу життя, іноді не наважаться сказати своїй дитині що вона має робити. Таке життя. На Україні, – це прсте, батько сказав ти будеш так робити, як я хочу і на тім розмову закінчено. Тут ми маємо ліберальну демократію і кожний розуміє по-своєму. Дитина співає у нас 2-3 роки, тоді через перехід до юнацтва іде на два роки геть, потім вона не знає де вона є і що вона робити має. А ми говоримо про плани, поставити 250 дітей на сцену у Вашингтоні, поїхати туди, зробити це – то все робота. Але, люди, ми мусимо якось зарадити тому.

Чому я це все говорю Вам, тому, що Ви є преса, Ви є ті, які пишуть, а люди читають те, що Ви напишете і відкликаються на це і може з цього щось добре вийти. То я Вас дуже прошу подумати про це.

+

Пан Бідяк в основному розповів наші плани, концерти, поїздки і т.д. Платівка – також на плані у нас, так. Мені б дуже хотілося, що пока я є диригентом МД, залишити таку присмну пам'ятку і коли мені буде 80 років послухати хор МД і що я ним диригував... Я Вам скажу по-правді, по-честі, я дуже гордий цим хорошим, великим, гарним дитячим хором. Дуже гордий!

Я мав дитячі хори на Україні. Я не мав такого великого – я не мав хору із 100 дітей, але було й 60 дітей. Але цей хор, хор 'Молода Думка' є чомусь спеціальний для мене. По-перше тому, що українська пісня звучить тут (незабуваймо, де ми є – то є Америка) – звучить так дзвінко, що іноді я прошу дітей не кричати, не так дуже заряджались тим; бо вони настільки дзвінко, настільки радісно іноді співають, так їм присмно, що я Вам скажу, що в мене є від того велика, велика радість і велика гордість.

То це все, що я мав Вам сказати від себе.

ДЕЩО ІЗ ТОГО, ЩО ВИСЛОВИЛИ ПІДЧАС ЗУСТРІЧІ ЗАПРОШЕНІ ГОСТІ

Ред. Іван Кедрин-Рудницький – ... Поважніше непорозуміння є з відкликами до представників преси. Особисто зазначую, що я вже не є зв'язаний з ніякою газетою, з ніяким часописом, але можу авторитетно подати інформації про образ укр. преси, як частинно її історик.

Ні в одній газеті, ні в одному часописі в Північній Америці нема референтів окремих ділянок культури. Не існує ніякого референта для справ театру, музики, співу, мистецтва, а те, що появляється – появляється випадково.

І коли Ви хочите, Ви, т. зн. МД, мати рецензію, хочите мати голоси в пресі – мусите за це подбати, значить замовити в когось щоб це написав і персонально старатися в редактора даного часопису щоби це помістив. Це одинока можливість. Я сказав – старатися, тобто як він схоче. (Між іншим, нас по-відомо аж 3 автори, що їх дописи про МД – про пресову конференцію і Концерт у Пассейку вже кілька тижнів лежать у редакції одного знаного часопису – Б.Б.)

Це є дійсність сумна. Походить вона може з того, що редактор, він радий містити (очевидно він заперечить, кожний редактор кожного часопису в Америці буде протестувати і то рішуче проти того, що він не є зацікавлений ділянками культури), а я тверджу, що редактори містять те, що їх безпосередньо цікавить. Коли вони безпосередньо не є зацікавлені образотворчим мистецтвом, чи театром, чи музикою, чи співом – то їм не залежить на тому, щоби з таких ділянок культури були вістки в їх часописі.

Я не дивуюся п. Комірному, бо він все ще є гість в Америці; я не дивувався б, коли би він рахував, що Америка так виглядає як ньюйоркський давнтавн. Думаю, що він вже такого помилкового погляду не має. Але я дивуюся колезі Бідякові, що він звертається до преси, до привних представників преси – це все є непорозуміння. Якої преси? Яких представників? Хочите мобілізувати прихильну опінію, то мусите самі подбати про неї. Коли Ви мали концерт на Оселі УРСОкзу 'Верховині' підчас Зелених Свят ц.р. і маєте претенсії, що про нього не було жодної вістки – то адресуйте цю претенсію до себе самих. Ви повинні були самі собі zorganizувати таку вістку, а не чекати, щоби там хтось із привних журналістів про це написав. Такого в світі української преси в Америці нема...

(Примітка: Це був, між іншим, широко рекламований перший самостійний концерт МД під час Зелених Свят з участю біля 100 дітей виконавців програми, а на залі було біля 500 осіб публіки; між ними не тільки журналісти-кореспонденти, але й головний редактор тижневика. По концерті єдина 'Америка' подала вістку на підставі інформацій із оголошень. Припускаємо наш недогляд, що ми не представили публіці присутного редактора. Але ж, панове, було колись письменник писав 'Коні не винні' – чому ж тоді карати дітей за наші провини! Ми, властиво, не маємо до нікого жалю, а тим більш після повижчого такого авторитетного вияснення ред. Кедрина. Ми лише переконались, як на ділі, а не на словах, реалізується у нас під цю пору широко вживаний клич 'ЛИЦЕМ ДО МОЛОДІ' – Б.Б.)

Очевидно, що це ласка Божа і що так вища сила хоче, щоби зберігти 'Думку' і 'Молоду Думку', що послала Вам Комірного. Ми говорили з моїм найстаршим із усіх присутніх колегою (о, він багато молодший за мене) д-ром Мирославом Пропопом (сміх), як Ви можете утримувати Комірного, коли Ви берете 12 чи 15 центів від дитини за одну годину науки її співу? Та ж він потребує жити! І Ви намовляєте його женитись?! (сміх) Ви знаєте, що найбільші видамки на жінку йдуть перед шлюбом, а не після (сміх). Теперішні дівчата українські в Америці (а я думаю, що Семен з неукраїнкою не одружиться) – вже не задовольняються кокаколом, то було колись, тепер вже ні...

Я думаю, що хор, театр, кожна музична імпреза – це є сполука культури і бізнесу. Так само, зрештою, як музей, книжку, неможливо спирати виключно на синтимиенти і на ашелях до патріотизму доброго диригента. Йому треба так заплатити, щоби він міг принаймі існувати. Тому ми подивляємося, як Ви можете до цього часу вижити з бюджетом, в якому є позиція кількадесят центів членської вкладки від члена Т-ва. Коли Ви хочите мати доброго диригента, мистецького керівника, то Ви мусите йому забезпечити мінімум пристойної екзистенції. Чи кавалер, чи жонатий, прикро було б йому бути на утриманні своїй жінки (сміх)...

Я говорю про це тому, щоби піддержати інтерес Комірного і я не хочу мати жодну 'фрайду', що він є на такій самій платні в 'Думці', як Кедрин був у 'Свободі'... (сміх)

Ред. Ольга КУЗЬМОВИЧ - ... Мій передбесідник, ред. Кедрин, помиляється, коли він вважає пресою одну-одинокую 'Свободу'. Ми не всі тут із 'Свободи' (сміх) і ми маємо пресу іншу, яка пише так, як вона хоче і не має ніякої цензури і не має потреби писати в цей чи інший спосіб, тільки так, як вона відчуває. Крім цього, преса не пише лише рецензії на концерти, але може давати також вістки і інформації, які можуть бути так само помічні, як зла рецензія, а може й кращі.

Хотіла б я заторкнути ще цілком локальну справу, про яку так темпераментно говорив пан диригент - справу часу проб МД і відповідного поділу часу для дітей, які мають, здається, куди забагато занять, коли йдеться про їхній вік і їхні спроможності. Тут треба брати завжди всі заняття дитячі під кутом - котрі є важливіші і погодитися з тими, які ті заняття ведуть, а не вимагати цього, щоби діти справді, так як диригент говорив, бігали з одного заняття на інше і не знали, що вони мають скоріше робити... Я думаю, що при добрій волі можна би ці справи полагодити.

Адв. Роман ГУГЛЕВИЧ - Життя у Нью Йорку є дуже тяжке і воно робиться щораз більш тяжче; воно є тяжким взагалі, а для нашої громади спеціально. Те що в інших місцевостях дуже легко зробити, в нас, на терені Нью Йорку, треба о много більше сили волі й охоти, щоб те саме досягнути. І коли ми серед тих тяжких умовин життя стрічаємо прояви нової ініціативи, нової творчості і то спеціально в ділянці нашого мистецтва, нашої культури, - то це надзвичайно радісне явище для нас усіх. І коли на терені того великого ам.хмародеру, серед цих тяжких умовин вдалося зорганізувати МД, не лише зорганізувати, але й утримати і її розбудувати, то це є незвичайно радісне явище і можна тільки висловити велике признання і погратулювати всім тим, що були організаторами і всім тим, які над цим працюють.

Я вважаю, що укр. громада, хоч живе серед тих хмародерів, не має в собі тільки залізо і бетон, але й має серце, про що висказався, між іншим, недавно диригент візантійського хору, д-р Антонович...

Отож в нас є не відчуття краси мистецтва, культури і я вірю, що укр. громада буде не тільки гратулювати, але морально й матеріально буде такі культурні почини піддержувати і допомагати їм розвиватися.

Ред. Уляна ЛЮБОВИЧ - Як видно по сторінках 'Нашого Життя', органу СУА, ми все дуже співчуваємо всьому, що між молоддю діється, а пісні спеціально. Я думаю, що пісня є надзвичайний засіб не тільки виховання, але засіб ствердження своєї ідентичности про яку ми так боремося тут на чужині.

Я кілька разів чула, як диригував наш молодий диригент і я думаю, що він тому захоплює так молодь і нас усіх, бо він любить ту пісню, він, що так скажу, одержимий любов'ю до тої пісні, а пісня є дуже зв'язана з нашим побутом всяких стадій життя.

Але я думаю, що ми тут зішлись не тільки на те, щоби похвалити хор 'Думку', щоби захоплюватись, але щоби знайти якраз ту комунікацію. Ми мусимо мати порозуміння, якого в нас всюди бракує. Ми радше воліємо говорити багато гарних слів, але за тими словами нема того внутрішнього порозуміння, конкретного порозуміння, як і що робити, щоби якраз цей хор міг розвиватися.

Спів є колосальний виховний середник і він діє не тільки на молодих. Я думаю, що це, що діти навчаються по-українськи співати, то у них залишиться на все життя певна любов до свого, але ми мусимо мати те порозуміння, як розв'язувати реальні і конкретні справи, як організувати ті проби так, щоб один другому не перешкаджав і як робити ту рекляму і ту похвалу без великих слів, але щоби вона створила конкретні реальні і моральні умовини для праці хору 'Думка'. Вже про Союз Українок було сказано дуже гарно, про наші відділи, але я можу сказати, що 'Наше Життя' все має свої сторінки відкриті для всього, що відноситься до молоді, а для хору МД зокрема.

Пан Михайло БУРЧАК - Тому, що тут сьогодні є представники преси, різних організацій і представники Батьківських Комітетів 5-ти Філій МД, я хотів би заторгнути одну справу, на яку варто було б звернути особливу увагу.

Ми всі, які співпрацюємо у зорганізуванні і розбудові МД, відчуваємо по деяких осередках щораз то менший ентузіазм до цієї справи. Я думаю, що в тому випадку діти не відіграють важної ролі, бо діти підуть там, де батьки скажуть їм іти! Якщоби дітям сказати - ідіть, куди хочете, то я не знаю чи було б багато дітей у Пласті, в СУМ-і, в Школах Українознавства чи в якій небудь іншій організації.

Тому варто було б, щоб Ви, представники преси, писали не лише про концерти і їх успіхи, але в якийсь спосіб звернутись до батьків, щоб вони не були байдужі до організації цього молодечого хору, щоб батьки доложили якнайбільше зусиль, щоб дітей наставляти, підготовляти, переконувати, додавати їм бажання й охоти, а не підривати охоту до співу, яка в них зродилася.

Ми завважуємо, що подеяких осередках ентузіазм, який був напочатку, ще тому рік, сьогодні спадає. І то не тому, що діти не хочуть співати, чи не бажать собі того, - ні, але тому, що батьки, захопившись короткотривалим подум'яним успіхом, зараз щораз то менше виявляють заінтересування цією справою.

Отже, Ви, представники преси, будь ласка, просто прохайте, закликайте, переконуйте батьків, що виховання їх дітей це не є справа самого Комірного, Бідняка, чи Управи МД, але, в першу чергу їх самих. Батьки мусять нам в тому якнайбільше допомагати.

Отже, заклик до батьків: якщо батьки будуть інтересуватись, хор буде, будуть і молодечі організації. Якщо такого заінтересування не буде - нічого не буде.

Адв. Онуфрей ГЕРМАНЮК - ... Як довго я буду управителем Українського Народного Дому в Нью Йорку, я не буду робити жодних великих труднощів, ані молодій, ані старій 'Думці', хоч, правду кажучи, бува не легко нам пов'язати кінці приходів із розходами...

25-го жовтня ц.р. тут концертувала 'Молода Думка', згл. виступала на бенкеті з нагоди 65-ліття Українського Робітничого Союзу і такого самого ювілею 28-го Відділу УРСюзу. Я був виступом 'Молодої Думки' більш чим захоплений, я був очарований їхнім соловісним співом і я це говорив опікунові і тоді не виступала ціла МД, лише, здається, Нью Йоркська і Асторійська Філії. Я хочу побажати ще більших успіхів, бо це є наша будучність...

Л И Ц Е М д о М О Л О Д І на ділі,
а не на словах!

ЩИРЕ ШАСИВІ

ЗА КНЯЖИЙ ДАР НА РОЗБУДОВУ 'Молодої Думки', що його зложили спонтанно, без нашого заклику для цього:

1. Український Спортовий Клуб (УСК) в Нью Йорку	300.00	дол.
2. Братство кол. вояків I-ої Української Дивізії	100.00	"
3. Український Робітничий Союз	100.00	"
4. Пані Леся Гевка-Печко	100.00	"
5. Панство Алла і Льоньо Гроголь	100.00	"
6. Фірма м'ясних виробів п. Юліяна Бачинського	85.00	"
7. Крамниця 'Арка' в Нью Йорку	55.00	"
8. Панство Богданна і Євген Титла	30.00	"
9. Панство Оксана і інж. Богдан Рак	25.00	"
10. Фірма м'ясних виробів п. Ярослава Куровицького	25.00	"
11. 28-ий Відділ Українського Робітничого Союзу	25.00	"

Особлива подяка Панству Шумейкам, власникам Подорожуючої Агенції, за їх декларацію 5 бандур, яку вони зробили під враженням першої появи бандуристів 'Молодої Думки' на Пресфорі хору в 1971 р. Цими бандурами зараз користується приватна школа бандуристів у Нью Йорку.

Bohdan BIDIAK
44-20 28 Ave.
Long Island City, N.Y. 11103

*Dr. Anatol Bedrij
30-24 44th St.
Astoria, N.Y. 11103*

THIRD CLASS

**УКРАЇНСЬКИЙ ХОР „ДУМКА”
в Нью-Йорку**

140-142 SECOND AVENUE, NEW YORK 3, N. Y.

Примітка: Ми бажали б поінформувати ширший загал нашого громадянства (молодечі організації, пресу і вільних журналістів, музичних і культурно-мистецьких працівників, школи українознавства, Союз Українок і Високопреподобних Отців-Парохів - в тому числі і Вас) про працю нашого дитячого хору, про його досягнення, труднощі і про плани на майбутнє. З цим наміром ми дозволяємо собі переслати Вам 'БЮЛЕТЕНЬ Молодої Думки'.

Особливо ми бажємо звернути Вашу ласкаву увагу на думки нашого мистецького керівника-диригента, п. Семена Комірного (див. 'Бюлетень' ч.9, ІЗ) по-перше тому, що він недавно приїхав з України, а по-друге - він є ще, відносно, молода людина (біля 30 років), т. зн. він народився на нашій Батьківщині вже після того, як ми, вбільшості, змушені були її покинути і тепер, опинившись між нами, його присутність, немов, символічно в'яже нас із нашим Материком. Хочби вже з тих двох мотивів, ми думаємо, що його свіжі, а понад усе щиро висловлені думки заслуговують на належну увагу.

Ми були б дуже раді, якщоб тут порушені проблеми в ім'я збереження нашої ідентичности, а точніше - в ім'я викликання зацікавлення і любови до української пісні в ранньому дитинстві наших дітей - знайшли ширше публичне обговорення з Вашою участю у цьому (Якщоб Ви зволили це зробити, пришліть, будь ласка, нам копію для архіву і передруку у нашому 'Бюлетені', бо годі нам мати весь час всі видання під контролею - згори щиро дякуємо).

Остаємося з висловками правдивої пошани до Вас

Богдан Бідяк
опікун 'Молодої Думки'